

Maardu Linnavalitsus

11.01.2024 nr 9.5-2.2/23-
24/11/1-2

**Lasteaia Rõõm haldusjärelevalve õiendi
kinnitamine**

Koolieelse lasteasutuse seaduse § 31 lõike 1 ning haridus- ja teadusministri 24.05.2022 käskkirja nr 155 „Volituse andmine riikliku ja haldusjärelevalve teostamiseks, tegevuslubade andmiseks ning huvihariduse õppekavade registreerimiseks Eesti hariduse infosüsteemis“ punkti 4 alusel.

1. Kinnitan Lasteaia Rõõm haldusjärelevalve õiendi (lisatud).
2. Lasteaia pidajal esitada õiendis tehtud ettekirjutuste täitmise kohta Haridus- ja Teadusministeeriumile kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmist tõendavate dokumentidega viie tööpäeva jooksul peale ettekirjutuse tähtaega.
3. Korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Kerli Moora
peaekspert

Lisa: Lasteaia Rõõm haldusjärelevalve õiend

Koopia: Lasteaed Rõõm

LASTEAIA RÕÕM HALDUSJÄRELEVALVE ÕIEND

SISSEJUHATUS

1. Lasteaed Rõõm (edaspidi *lasteaed*) on Maardu linna (edaspidi *pidaja*) hallatav 11-rühmaline alusharidust pakkuv õppeasutus aadressil Noorte 8, Maardu linn, 74116, Harju maakond.
2. Järelevalvet lasteaia üle teostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaeksperdi 27.07.2023 korralduse nr 9.5 2.2/23-24/11/1 „Haldusjärelevalve algatamine Maardu Lasteaias Rõõm“ alusel lasteaia ja selle pidaja tegevuse õiguspärasuse üle Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaeksperdi Kerli Moora ja õigusnõunik Kristi Tõnisson.
3. Haldusjärelevalve algas 15.11.2023.
4. Järelevalves oli vaatluse all, kuidas on lasteaias korraldatud õppe- ja kasvatustegevuse, sh eestikeelse ning eesti keele õpet toetava õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimine; kuidas on korraldatud lasteasutuse arengu planeerimine, sh eestikeelsele õppele ülemineku planeerimine; kas õpetajad on läbinud teises keeles õpetamise koolituse; kas õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon ja eesti keele oskuse tase vastavad nõuetele.
5. Järelevalves vesteldi direktoriga, õppealajuhatajaga, lasteaia pidajaga, õpetajatega, hoolekogu lastevanemate esindajatega, tugispetsialistidega ning tutvuti lasteaia dokumentatsiooni ja õppekeskkonnaga vaadeldavas valdkonnas, võrreldi lasteaia dokumentatsioonis kajastatud andmeid tegeliku olukorra ja Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekannetega.

KOKKUVÕTE

Lasteaia pidaja on Maardu Linn. Lasteaias on kümme rühma: kolm sõimerühma, kuus aiarühma ja üks tasandusrühma. EHISe andmetel käib lasteaias 2023/2024. õppeaastal 175 last.

Lasteaial on kehtiv arengukava aastateks 2023–2025 ja koostatud on eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskava, mida juba on asutud täitma. Näiteks on täidetud tegevuskavas toodud eesmärk luua eestikeelsed rääkivad seinad.

Lasteaia õppekava on kinnitanud direktor, aga hoolekogu ja pedagoogilise nõukogu arvamuse ärakuulamine õppekava kinnitamisel tõendamist ei leidnud. Samuti ei ole õppekavas esitatud lasteaia eripära. Lasteaia õppekavas on toodud välja kõik koolieelse lasteasutuse riiklikus õppekavas (edaspidi *KLRÕK*) esitatud valdkonnad, kuid valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, sisu, kavandamine ja korraldus on esitatud puudulikult. Õppekavas esitatud valdkondade kirjeldustes puudub osa *KLRÕK*is esitatud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidest ja esitatud pole kõiki sisu elemente. Samuti on puudulikult esitatud kavandamise ja korralduse kirjeldused. Positiivsena saab tuua esile, et lasteaia õppekavas on esitatud omanäolisi eesmärke ja põhimõtteid.

Lasteaias on kolm rühma, kus töötab lisaks venekeelsele põhiõpetajale üks eestikeelne õpetaja, kes viib õppe- ja kasvatustegevust läbi ainult eesti keeles. Rühmad, kus pole eestikeelset õpetajat, käivad 4–5 korda nädalas eraldi eestikeelse õpetaja juures eesti keele tunnis. Keeleõpet toetavad muusika- ja liikumistunnid ning eesti keele huviring.

Lasteaias on kolmes rühmas suurendatud laste arvu ebaseaduslikult. Pidajale on tehtud ettekirjutus tagada, et linnavalitsus otsustaks ja kinnitaks rühmade suurendamise hoolekogu ettepanekul ja lapse arenguks vajalike tingimuste olemasolu korral iga rühma kohta eraldi või tagaks rühmade suuruse vastavuse seaduses toodud määrale.

Lasteaias on kaks logopeedi, üks neist tasandusrühmas. Üldlogopeedi kvalifikatsioon ei vasta koolieelse lasteasutuse seaduses (edaspidi *KELS*) sätestatud nõuetele. Lasteaias on ka psühholoog, kelle kvalifikatsioon vastab nõuetele. Lasteaiale on tehtud ettekirjutus hinnata eripedagoogi teenuse tagamise vajadust.

Lasteaia õppe- ja kasvatusala töötajaid, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded, oli kokku 30. Kvalifikatsioon vastas kehtestatud nõuetele 27 õppe- ja kasvatusala töötajal. Ühe õpetaja kvalifikatsiooni ei saanud hinnata, kuna tal puudus Eesti ENIC/NARIC Keskuse hinnang välismaal omandatud kvalifikatsiooni osas. Arvestades õpetajate töökoormust viivad 90% õppe- ja kasvatustegevuse mahust läbi õpetajad, kelle kvalifikatsioon vastab nõuetele ja 10% läbi õpetajad, kelle kvalifikatsioon nõuetele ei vasta. Keeleameti hinnangul ei vasta 11 õppe- ja kasvatusala töötaja keeletase kehtestatud nõuetele. Lasteaial ei ole lubatud sõlmida kvalifikatsiooninõuetele mittevastavate pedagoogidega tähtajatuid töölepinguid. Soovitame motiveerida lasteaia õppe- ja kasvatusala töötajaid osalema eesti keele ja eesti keeles õpetamisega seotud täiendkoolitustel, sh pikematel keeleõpet käsitlevatel metoodilistel koolitustel, et tõsta õpetajate enesekindlust ning oskust õpetada järgmisest õppeaastast eesti keeles.

Käesoleva õiendi eelnõu edastati lasteaia pidajale ja lasteaiale ärakuulamiseks 02.01.2024. Lasteaia pidaja saatis oma vastuse 08.01.2024 ja vastuses toodud ettepanekutega on õiendi koostamisel arvestatud. Kui ettepanekuga ei olnud võimalik arvestada, on seda õiendis põhjendatud.

OLUKORRA KIRJELDUS

1. Lasteasutuse arengu planeerimine

Arengukava

1.1. KELS¹ sätestab, et lasteasutuse järjepideva arengu tagamiseks koostab lasteasutus koostöös hoolekogu ja pedagoogilise nõukoguga lasteasutuse arengukava. Arengukavas määratakse lasteasutuse arenduse põhisuunad ja valdkonnad, tegevuskava kolmeks aastaks ja arengukava uuendamise kord.²

1.2. Järelevalves esitati lasteaia arengukava aastateks 2023–2025, kus on kirjeldatud arengu põhisuunad järgmistes valdkondades: strateegiline juhtimine; personali juhtimine ja koostöö huvigruppidega; kasvukeskkonna kujundamine; õpetamine ja kasvatamine; laste toetamine. Arengukava on kinnitanud lasteaia pidaja käskkirjaga³ ning see on saanud heakskiidu lasteaia pedagoogiliselt nõukogult⁴. Arengukavale on märgitud, et arengukava on kooskõlastatud ka hoolekoguga⁵. Vastaval hoolekogu koosolekul arutati protokollis kohaselt eelmise arengukava täitmist ja sisehindamist, kuid uue arengukava sisule pole protokollis kohaselt tähelepanu pööratud ja arutelu protokollis ei kajastunud. Samas kinnitasid hoolekogu esindajad vestlusel, et hoolekogu koosolekul on arutatud arengukava üle.

1.3. Arengukava osaks olev tegevuskava vastab määrusele⁶: selles on määratletud arengukava valdkondadest tulenevalt eesmärgid, tegevused, vastutajad ja tähtajad. Eestikeelsele õppele üleminekut toetab tegevuskavas toodud personali juhtimise eesmärk pakkuda töötajatele eesti keele kursuseid igal aastal kogu arengukava perioodi jooksul. Järelevalves selgus, et kursuseid pole veel pakutud, kuid lasteaia direktor otsib selleks võimalusi.

1.4. Lasteaias on koostatud ka eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskava, kus on esitatud eestikeelsele õppele ülemineku plaan. Lasteaias on plaanis eestikeelse õppe toetamiseks leida Tallinna Ülikooli abiga lasteaeda eestikeelseid üliõpilasi. Ka on plaan pakuda olemasolevatele töötajatele, kes soovivad vajaliku keeletaseme omandada, keelekursusi ja keelekohvikuid. Rühmadesse plaanitakse luua eestikeelsed „rääkivad seinad“ ja soetada eestikeelset metoodilist lastekirjandust. Lasteaed kohtub regulaarselt Haridus- ja Noorteameti metoodilise nõustajaga. Veel plaanitakse minna tutvuma parimate praktikatega teistes Harjumaa lasteaedades. Järelevalves toimunud vestlustel selgitas direktor, et sellel õppeaastal ei ole lasteaed veel õpetajatele eesti keele kursuseid pakunud ja oodatakse Eesti Keele Instituudi poolt planeeritavaid metoodika ja keeletaseme tõstmise kursuseid. Rühmades olid järelevalve ajal juba loodud eestikeelsed „rääkivad seinad“ ja oli ka eestikeelset kirjandust.

Sisehindamine

1.5. KELS⁷ näeb ette, et sisehindamine on pidev protsess, mille eesmärk on tagada laste arengut toetavad tingimused ja lasteasutuse järjepidev areng, selgitades välja lasteasutuse tugevused ning parendusvaldkonnad, millest lähtuvalt koostatakse arengukava tegevuskava. Nimetatud

¹ KELS, § 9¹ lg 1.

² KELS, § 9¹ lg 2.

³ Maardu Linnavolikogu 21.02.2013 käskkirj nr 37.

⁴ Pedagoogilise nõukogu 28.11.2022 koosoleku protokoll nr 2.

⁵ Hoolekogu 07.11.22 koosoleku protokoll nr 4.

⁶ Haridus- ja teadusministri 31.08.2011. a määrus nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“, § 4 lg 2.

⁷ KELS, § 24² lg 1.

eesmärgist lähtuvalt peab lasteasutus sisehindamisel analüüsima õppe- ja kasvatustegevust ja juhtimist ning hindama nende tulemuslikkust.

1.6. Lasteaial on sisehindamise kord, mille on kinnitanud direktor⁸. Sisehindamise korras on väga põhjalikult kirjeldatud, milliseid valdkondi hinnatakse ja kuidas seda läbi viiakse. Välja on toodud hindamissüsteem järgmistel tasanditel: õppeasutuse, personali, laste ja huvigrupi tasand. Korra kohaselt on sisehindamise aruande aluseks olnud näiteks rahuloluküsitlused, rühma meeskonna koostatud aasta kokkuvõtted ja lasteaia tegevusnäitajate analüüs. Sisehindamise korra lisaks on mh ka rühma ja õppetegevuste vaatluslehed ja õpetaja eneseanalüüsi leht.

1.7. Järelevalves esitati sisehindamise aruanne aastate 2020–2022 kohta, mille on kinnitanud direktor⁹. Aruanne on kooskõlastatud lasteasutuse hoolekoguga¹⁰ ja pedagoogilise nõukoguga¹¹. Aruandes on toodud välja lasteasutuse eesmärgid, tegevused, tugevused ja parandusvõimalused järgmistes valdkondades: eestvedamine ja juhtimine; personalijuhtimine; koostöö huvigruppidega; ressursside juhtimine; õppe- ja kasvatusprotsess. Sisehindamisest selgub, et 2020. aastal sai lasteaed projekti „Professionaalne eestikeelne õpetaja vene õppekeele rühmas“ raames juurde kaks eesti emakeelega õpetajat. 2021. aastal sai lasteaed täiendavalt veel kaks eesti keelt hästi valdavat õpetajat. Aruandes on toodud parendusvaldkonnana esile, et 11 õpetajal puudub vajalik eesti keele oskus. Eesti keele õppe seisukohast on oluline, et lasteaias on eraldi ruum, kus asub eestikeelsete õppevahendite keskus. Lasteaed on teinud koostööd ja viinud läbi ühisüritusi eestikeelsete õppeasutustega.

Ettepanek direktorile ja pidajale

1.8. Lähtudes käesoleva õiendi punktis 1.2 toodud selgitustest tagada, et hoolekogu protokollid kajastaksid kõiki olulisi punkte, mida koosolekul arutatakse.

2. Õppe- ja kasvatustegevus

Õppekava

2.1. Seadus¹² sätestab, et õppekava on lasteasutuse õppe- ja kasvatustöö alusdokument ja lasteasutus peab koostama selle KLRÕKi alusel. Lasteasutuse õppekava kinnitab direktor pedagoogilise nõukogu ettepanekul, kuulates ära hoolekogu arvamuse¹³.

Lasteaia õppekava on kinnitanud lasteaia direktor¹⁴. Pedagoogiline nõukogu ja hoolekogu ei ole õppekava osas arvamust avaldanud. See tähendab, et õppekava vastuvõtmisel ei ole järgitud seadusest tulenevat korda ning lasteaed peab tagama pedagoogilisele nõukogule ja hoolekogule võimaluse arvamust avaldada. Esitatud arvamust peab analüüsima ning õiguspärased ettepanekud kas sisse viima või nende sisseviimata jätmist põhjendama. Õppekava ja selle muudatuste kinnitamisele peab edaspidi alati eelnema pedagoogilise nõukogu ettepanek ja hoolekogu aramus.

2.2. Lasteaia õppekavas on esitatud lasteaia liik, aga ei ole selgelt välja toodud KLRÕKis¹⁵ nõutud lasteaia eripära. Vestlusel tõid juhtkond ja pidaja lasteaia eripärana välja hea toimetuleku

⁸ Direktori 15.06.2023 käskkiri nr 1-2/1 „2022/2023. õppeaasta õppe- ja kasvatustegevuse aruannete kinnitamine. Lasteaia sisehindamiskorra kinnitamine“.

⁹ Direktori 02.12.2022 käskkiri nr 1-2/6.

¹⁰ Hoolekogu 07.11.2023 koosoleku protokoll nr 4.

¹¹ Pedagoogilise nõukogu 22.08.2023 koosoleku protokoll nr 4.

¹² KELS, § 16 lg 1.

¹³ KELS, § 16 lg 3.

¹⁴ Direktori 01.09.2023 käskkiri nr 1-2/2.

¹⁵ KLRÕK, § 2 lg 4 p 1.

erivajadusega lastega ning professionaalsed tugispetsialistid, samuti mainiti õuesõpet ja pädevat meeskonda. Kuna KLRÕK¹⁶ näeb ette, et lasteaia eripära tuleb õppekavas välja tuua, oleks lasteaial vajalik oma eripära selgelt sõnastada ning õppekavas esitada. Õppekavas on esitatud lapse arengu üldoskuste kirjeldused ja eeldatavad tulemused vanuste kaupa vastavalt KLRÕKile¹⁷.

2.4. KLRÕKi¹⁸ kohaselt tuleb õppekavas esitada õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, sisu, kavandamine ja korraldus ning lapse arengu eeldatavad tulemused seitsmes valdkonnas: mina ja keskkond, keel ja kõne, eesti keel kui teine keel, matemaatika, kunst, muusika, liikumine. Lasteaia õppekavas on toodud välja kõik need valdkonnad, kuid valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, sisu, kavandamine ja korraldus on esitatud puudulikult. Õppekavas esitatud valdkondade kirjeldustes puudub osa KLRÕKis esitatud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidest ja esitatud pole kõiki sisu elemente. Samuti on puudulikult esitatud kavandamise ja korralduse kirjeldused. Lisada tuleks ka lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti. Positiivsena saab tuua esile, et lasteaia õppekavas on esitatud omanäolisi eesmarke ja põhimõtteid.

2.5. Lasteaia õppekava tuleb valdkondade eesmärkide, sisu, kavandamise ja korralduse osas täiendada järgmiselt:

2.5.1. Valdkonna „Mina ja keskkond“ juures tuleb esitada järgmised KLRÕKis¹⁹ toodud sisupunktid: lapsed mujal maailmas, üldinimlikud väärtused ja üldtunnustatud käitumisreeglid, tervise väärtustamine, tervislik toitumine, inimkeha, ohuallikad ning ohutu käitumine, ehitised, kodutehnika, jäätmed, transpordivahendid.

Lisada tuleb KLRÕKis²⁰ toodud õppe- ja kasvatustegevuse kavandamise ja korraldamise põhimõtted.

2.5.2. Valdkonda „Keel ja kõne“ tuleb täiendada õppe- ja kasvatustegevuse kavandamise ja korraldamise põhimõtete osas vastavalt KLRÕKis²¹ sätestatule.

2.4.3. Valdkonna „Eesti keel kui teine keel“ kirjeldusele tuleb lisada valdkonna sisu vastavalt KLRÕKis²² sätestatule.

Valdkonnale tuleb lisada õppe- ja kasvatustegevuse kavandamise ja korraldamise põhimõtted vastavalt KLRÕKis²³ sätestatule.

2.5.4. Valdkonna „Matemaatika“ kirjeldusele tuleb lisada valdkonna sisu vastavalt KLRÕKis²⁴ sätestatule ning õppe- ja kasvatustegevuse kavandamise ja korraldamise põhimõtted vastavalt KLRÕKis²⁵ sätestatule.

2.5.5. Valdkonda „Liikumine“ tuleb lisada õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid vastavalt KLRÕKile²⁶. Täiendada tuleb ka valdkonna sisu²⁷ ja lisada „kehalise kasvatuse alased teadmised: ohutus, enesekontroll ja hügieen“; „liikumismängud“, „erinevad spordialad“, „tants ja rütmika“. Valdkonnale tuleb lisada õppe- ja kasvatustegevuse kavandamise ja korraldamise põhimõtted vastavalt KLRÕKis²⁸ sätestatule.

¹⁶ KLRÕK, § 2 lg 4 p 1.

¹⁷ KLRÕK, § 11.

¹⁸ KLRÕK, § 16 lg 2.

¹⁹ KLRÕK, § 17 lg 2 p-d 1, 3.

²⁰ KLRÕK, § 17 lg 3.

²¹ KLRÕK, § 18 lg 3.

²² KLRÕK, § 19 lg 2.

²³ KLRÕK, § 19 lg 3.

²⁴ KLRÕK, § 20 lg 2.

²⁵ KLRÕK, § 20 lg 3.

²⁶ KLRÕK, § 23 lg 1.

²⁷ KLRÕK, § 23 lg 2

²⁸ KLRÕK, § 23 lg 3.

2.5.6. Valdkonna „Muusika“ sisule tuleb lisada KLRÕKis²⁹ toodud eesmärk „suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale“. Valdkonnale tuleb lisada KLRÕKis³⁰ esitatud õppe- ja kasvatustegevuse kavandamise ja korraldamise põhimõtted.

2.5.7. Valdkonna „Kunst“ eesmärkidele tuleb lisada KLRÕKis³¹ esitatud eesmärgid. Valdkonnale tuleb lisada sisu vastavalt KLRÕKile³² ja KLRÕKis³³ esitatud õppe- ja kasvatustegevuse kavandamise ja korraldamise põhimõtted.

2.5.8. Lasteaia õppekavas on iga valdkonna kohta esitatud 6–7aastaste laste arengu eeldatavad tulemused, kuid KLRÕKi³⁴ kohaselt tuleb igale valdkonnale lisada arengu eeldatavad tulemused vanuseti, sh ka kahe-, kolme-, nelja- ja viieaastaste laste arengu eeldatavad tulemused iga valdkonna kohta, mis õppekavas hetkel puuduvad.

2.6. Õppekava³⁵ näeb ette, et eesti keele õpe toimub alates kolmandast eluaastast eraldi õppetegevusena eesti keele kabinetis. Rühmades, kus töötab lisaks venekeelsele põhiõpetajale üks eestikeelne õpetaja, toimuvad eestikeelsed õpitut kinnistavad mängu- ja kunstitegevused väikestes alagruppides. Kooliks ettevalmistavates rühmades toimuvad kõik õppetegevused paralleelselt nii eesti kui vene keeles. Vestlusel juhtkonnaga ja õpetajaga ning tegevuste vaatlusel selgus, et lasteaias on kolm rühma, kus on kolmas eestikeelne õpetaja ning tema viib õppe- ja kavasustegevust läbi ainult eesti keeles. Õpetajad rääkisid, et eestikeelse õpetaja koormus tegevuste läbiviimisel nendes kolmes rühmas on suurem kui venekeelsetel õpetajatel. Vestlustel ja tegevuste vaatlusel selgus, et teised rühmad, kus pole eestikeelset õpetajat, käivad 4–5 korda nädalas eraldi eestikeelse õpetaja juures eesti keele tunnis. Muusika- ja liikumistegevused on juhtkonna sõnul osaliselt eesti keeles. Hoolekogu esindajad rääkisid vestlusel, et lasteaias toetab eesti keele õpet ka eesti keele ring.

Rühmade moodustamine

2.7. Lasteaias on kümme rühma: kolm sõimerühma, üks tasandusrühm ja kuus lasteaiarühma. Kolmes aiarühmas töötab lisaks põhiõpetajatele eestikeelne õpetaja projekti „Professionaalne eestikeelne õpetaja vene õppekeele rühmas“ raames. Rühmade moodustamine on kinnitatud direktori käskkirjaga³⁶.

2.8. Seadus³⁷ näeb ette rühma registreeritud laste arvu lasteasutuses: sõimerühmas kuni 14; lasteaiarühmas kuni 20 ja liitrühmas kuni 18 last. Tasandusrühmas, kus käivad spetsiifiliste arenguhäiretega lapsed, on lubatud kuni 12 last³⁸. Lasteaia rühmade moodustamise nimekirjast nähtub, et sõimerühmades on 14 last, tasandusrühmas 12 last ja kuuest aiarühmast kolmes jääb laste arv lubatud 20 lapse piiresse. Kolmes aiarühmas on aga lubatud piirmäära ületatud: kahes aiarühmas on 22 ja ühes 23 last.

Lasteasutuse hoolekogu ettepanekul on valla- või linnavalitsusel õigus lapse arenguks vajalike tingimuste olemasolu korral suurendada laste arvu lasteaiarühmas kuni nelja lapse võrra. Otsus tehakse iga sõime-, lasteaia- ja liitrühma kohta eraldi³⁹.

²⁹ KLRÕK, § 22 lg 1 p 2.

³⁰ KLRÕK, § 22 lg 2.

³¹ KLRÕK, § 21 lg 1.

³² KLRÕK, § 21 lg 2.

³³ KLRÕK, § 21 lg 3.

³⁴ KLRÕK, § 2 lg 4 p 2.

³⁵ Õppekava, p 3.

³⁶ Direktori 04.09.2023 käskkiri nr 3-9/29 „2023–2024 rühma nimekirjade kinnitamine seisuga 01.09.2023“.

³⁷ KELS, § 7 lg 1.

³⁸ KELS, § 7 lg 2 p 2.

³⁹ KELS, § 7 lg 1¹.

Maardu Linnavalitsus on määrusega⁴⁰ andnud loa lasteaia direktoritele hoolekogu vastava ettepaneku olemasolul suurendada Maardu linnale kuuluvates koolieelsetes lasteasutustes laste arvu rühmades: sõimerühmas kuni kahe lapse võrra, lasteaiarühmas kuni nelja lapse võrra ja liitrühmas kuni kahe lapse võrra. Lähtuvalt sellest määrusest on lasteaed suurendanud kolmes lasteaiarühmas laste arvu. Hoolekogu on rühmade suurendamise heaks kiitnud⁴¹.

Juhime tähelepanu, et seaduse⁴² kohaselt tehakse rühmade suurendamise otsus iga sõime-, lasteaia- ja liitrühma kohta eraldi. Seega on lasteaia pidajal kohustus igal aastal rühmade moodustamise ajal kaaluda asjaolusid ning hoolekogu vastava ettepaneku alusel otsustada, kas ja millises mahus rühmasid suurendatakse. Praegusel juhul ei ole see nõue täidetud. Seadus nõuab konkreetse rühma kontekstile tuginevat kaalutusotsust iga rühma kohta eraldi, kuid kohalik omavalitsus on teinud väga üldsõnalise määruse ligi 10 aastat tagasi ja eiranud seadusest tulenevat nõuet kaaluda iga rühma puhul eraldi laste arvu suurendamise vajadust. Rühmade suurendamise võimalus on erandlik ja mõeldud näiteks sellisteks juhtudeks, kus konkreetset aastal on erandjuhul lasteaeda tulemas rohkem lapsi. Seda tuleb igal aastal uuesti otsustada iga rühma kohta. Kui aga rühmade suurendamine muutub pidevaks praktikaks, viitab see asjaolule, et kohalikul omavalitsusel tuleks lasteaiakohtade tagamiseks võtta kasutusele muud meetmed, sh luua täiendavaid lasteaiakohtasid, mitte suurendada olemasolevaid rühmasid.

2.9. Õpetajad rääkisid, et rühmades on tavaliselt kaks õpetajat ja üks abiõpetaja. Rühmades, kus on lisaks eestikeelne õpetaja, on hommikul tööl kaks õpetajat kuni umbes kella 14ni. Kolmas õpetaja tuleb kell 11 tööle ning on õhtuni. Seega on kogu rühma personalil olemas ka ühine tööaeg ning rühma töökorraldust arutatakse rühma meeskonnaga laste uneajal või õues. Eestikeelsed õpetajad ütlesid, et nad kasutavad õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimisel pigem tegevuste lõimimist ja seda oli näha ka järelevalves läbi viidud tegevuste vaatlustel.

Õppe- ja kasvatustegevuse planeerimine

2.10. Lasteaia päevakava kohaselt on lasteaed avatud esmaspäevast reedeni kell 06.30–18.30. Päevakava on kinnitanud direktor⁴³.

2.11. Määruse⁴⁴ kohaselt on lasteasutuse tegevuskava dokument, milles määratletakse lasteasutuse ühe õppeaasta tegevuskava, lähtudes lasteasutuse arengukavast ja õppekavast, õppeaasta üldeesmärkidest ja eelmise õppeaasta sisehindamise tulemustest. Tegevuskava peab kinnitama direktor ning selles määratletakse lasteasutuse arengukava valdkondadest tulenevalt eesmärgid, tegevused, vastutajad ja tähtajad⁴⁵.

Lasteaia direktor on tegevuskava kinnitanud⁴⁶. Dokument ei lähtu lasteasutuse arengukavas esitatud valdkondadest. Lasteaia tegevuskavast ei nähtu, et esitatud oleks kõigi arengukava valdkondade selged eesmärgid, tegevused, vastutajad ja tähtajad. Küll aga on tegevuskavas esitatud tegevuste osas märgitud selged vastutajad ja tähtajad ning dokumendi koostamisel on peetud silmas õppeaastat kui tervikut.

⁴⁰ Maardu Linnavalitsuse 19. märtsi 2013. a määrus nr 99 „Laste arvu suurendamine koolieelsete lasteasutuste rühmades“.

⁴¹ Hoolekogu 29.05.2023 protokoll nr 1.

⁴² KELS, § 7 lg 1¹.

⁴³ Direktori 04.10.2023 käskkiri nr 1-2/3.

⁴⁴ Haridus- ja teadusministri 31.08.2011 määrus nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“, § 4 lg 1. .

⁴⁵ Haridus- ja teadusministri 31.08.2011. a määrus nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“, § 4 lg-d 2, 3.

⁴⁶ Direktori 01.09.2023 käskkiri nr 1-2/2.

Tegevuskava kohaselt on õppeaasta teemaks „Loodusõppe ja eesti keele lõimimine õppetegevustesse.“ Eesmärkidest toetavad eesti keele õpet eesti keele kui teise keele õppimise mitmekesistamine. Tegevuskavast ei selgu täpselt, millised tegevused on selle eesmärgi saavutamiseks planeeritud.

2.12. Vastavalt haridus- ja teadusministri määrusele⁴⁷ on lasteaial kohustus pidada õppe- ja kasvatustegevuse päevikut. Päevikusse peab õpetaja kandma andmed lapse kohta, andmed vanemate (eestkostjate) kohta, õppeaasta eesmärgid ja põhimõtted nende täitmiseks, andmed läbi viidud õppe- ja kasvatustegevuste kohta⁴⁸.

Lasteaed kasutab õppe- ja kasvatustegevuse pävikuna Eliisi keskkonda. Järelevalves kontrolliti Eliisi täitmise vastavust määrusele⁴⁹. Eliisis on iga rühma kohta andmed läbi viidud õppe- ja kasvatustegevuste kohta ja nädalaplaan. Põhjalikult on välja toodud iga rühma õppeaasta eesmärgid ja põhimõtted nende täitmiseks. Järelevalve ajal ei olnud Eliisi kantud kõigi vanemate andmeid, kuigi määrus⁵⁰ näeb seda ette. Õppe- ja kasvatustegevuse pävikut on peamiselt täidetud vene keeles. Järelevalves selgitati, et vastavalt keeleseadusele⁵¹ tuleb õppe- ja kasvatustegevuse pävikut pidada eesti keeles.

Määrus⁵² näeb ette, et päeviku täitmise üle teostavad kontrolli lasteasutuse direktor ja õppealajuhataja. Vestlusel juhtkonnaga selgus, et õppealajuhataja kontrollib päeviku täitmist igapäevaselt, direktor pisteliselt.

2.13. Lasteaial on tegutsev hoolekogu. Hoolekogu esindajad selgitasid vestlusel, et koosolekud toimuvad kolm kuni neli korda aastas. Koosolekutel arutatakse erinevatel õppe- ja kasvatustegevust puudutavatel teemadel, nt rühmade suurus, arengukava, õppekava, toidutasu, remonditööd. Järelevalves vaadeldud hoolekogu protokollid on sisukad ja eestikeelsed.

Ettepanekud direktorile

2.14. Lasteaia tegevuskava koostamisel jälgida, et dokumendis määratletakse arengukava kõigist valdkondadest tulenevalt eesmärgid, tegevused, vastutajad ja tähtajad.

2.15. Kanda Eliisi kõigi vanemate andmed ja tagada Eliisi täitmine eesti keeles.

Ettekirjutused pidajale

2.16. Tulenevalt koolieelse lasteasutuse seaduse § 16 lõikest 3 ja käesoleva õiendi punktis 2.1 toodud selgitustest tagada, et pedagoogiline nõukogu ning hoolekogu saaks võimaluse avaldada arvamust õppekava kohta. Nende ettepanekuid ning arvamusi tuleb juhtkonnal analüüsida, nendega arvestada või mitteamvestamist põhjendada. Täitmise tähtaeg: 01.04.2024.

2.17. Tulenevalt Vabariigi Valitsuse 29.05.2008. a määruse nr 87 „Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava“ § 2 lõike 4 punktist 1 esitada õppekavas lasteaia eripära. Täitmise tähtaeg: 01.04.2024.

2.18. Tulenevalt Vabariigi Valitsuse 29.05.2008. a määruse nr 87 „Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava“ § 16 lõikest 2 ja käesoleva õiendi punktis 2.5 toodud selgitustest tagada, et lasteaia õppekavas esitataks õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, sisu, kavandamine ja

⁴⁷ Haridus- ja teadusministri 31.08.2011. a määrus nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“, § 2 p 2.

⁴⁸ Haridus- ja teadusministri 31.08.2011. a määrus nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“, § 5 lg 3.

⁴⁹ Haridus- ja teadusministri 31.08.2011. a määrus nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“, § 5.

⁵⁰ Haridus- ja teadusministri 31.08.2011. a määrus nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“, § 5 lg 3 p 2.

⁵¹ Keeleseadus, § 10 lg 1.

⁵² Haridus- ja teadusministri 31.08.2011. a määrus nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“, § 5 lg 6.

korraldus ning lapse arengu eeldatavad tulemused vanuseti seitsmes valdkonnas. Täitmise tähtaeg: 01.04.2024.

2.19. Tagada rühmade suurus, mis vastab koolieelse lasteasutuse seaduse § 7 lõike 1 punktides 1–3 ettenähtule, või alternatiivselt tagada koolieelse lasteasutuse seaduse § 7 lõike 1 punktides 1–3 nõutust suuremate rühmade jaoks koolieelse lasteasutuse seaduse § 7 lõikest 1¹ ja käesoleva õiendi punktis 2.8 toodud selgitustest tulenevalt, et linnavalitsus otsustab ja kinnitab rühmade suurendamise hoolekogu ettepanekul ja lapse arenguks vajalike tingimuste olemasolu korral iga rühma kohta eraldi. Täitmise tähtaeg: 01.09.2024.

3. Lapse arengu hindamine ja toetamine

Lapse arengu hindamine

3.1. Lapse arengu hindamine on osa igapäevasest õppe- ja kasvatusprotsessist⁵³. Määruse⁵⁴ kohaselt tuleb lasteasutuse õppekavas sõnastada lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted, sealhulgas analüüsimise ja hindamise korraldus. Lasteaia õppekavas on need põhimõtted sõnastatud punktis seitse. Õppekava⁵⁵ kohaselt on lapse arengu hindamine osa igapäevasest õppe- ja kasvatusprotsessist. Pedagoogid viivad vaatlusi läbi ning lapsi jälgitakse nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka pedagoogi suunatud tegevustes. Kaks korda aastas annab õpetaja lapsevanemale tema lapse edenemise kohta kirjaliku hinnangu ja üks kord aastas viiakse lapse arengu hindamiseks ja toetamiseks lapsevanemaga läbi arenguvestlus.

Järelevalves vaadati kahes rühmas arengumappe, mis kajastavad lapse õppetegevuse tulemusel valminud töid, ning samuti dokumente, kus on põhjalikult kajastatud kaks korda aastas läbiviidavate arenguhindamiste tulemused.

Arenguvestlused

3.2. Riikliku õppekava⁵⁶ kohaselt peab pedagoog viima vähemalt üks kord õppeaastas lapse arengu hindamiseks ja toetamiseks lapsevanemaga läbi arenguvestluse, mis annab tagasisidet lapse arengust ja õppimise tulemustest ning selgitab lapsevanema seisukohad ja ootused lapse arengu suhtes. Lasteaia õppekavas⁵⁷ on arenguvestluste läbiviimise eesmärk ja kord selgelt ning põhjalikult sõnastatud. On toodud välja, miks on arenguvestluste läbiviimine vajalik nii lapsele, vanemale kui õpetajale. Õppekava⁵⁸ kohaselt toimuvad lasteaias arenguvestlused vähemalt üks kord õppeaastas ja neid viib läbi üks rühmaõpetajatest. Vestlusel kinnitasid õpetajad, et arenguvestlused toimuvad igal õppeaastal.

Järelevalves vaadati arenguvestluste protokolle kahes rühmas. Ühes rühmas olid eelmisel õppeaastal arenguvestlused toimunud kõigi vanematega ja teises rühmas ei olnud arenguvestlused toimunud viie lapse vanematega.

Koolivalmiduskaart

3.4. Lasteasutuse õppekava läbinule annab lasteasutus välja koolivalmiduskaardi, milles on kirjeldatud lapse arengu tulemused⁵⁹. Koolivalmiduskaardis tuleb kirjeldada lapse arengu tulemusi üldoskustes ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades lähtuvalt koolieelse lasteasutuse riiklikust õppekavast, tuues välja lapse tugevused ja arendamist vajavad küljed⁶⁰.

⁵³ KLRÕK, § 24 lg 2.

⁵⁴ KLRÕK, § 2 lg 4 p-d 4 ja 5.

⁵⁵ Lasteaia õppekava, p 7.

⁵⁶ KLRÕK, § 24 lg 6.

⁵⁷ Lasteaia õppekava, lisa 4.

⁵⁸ Lasteaia õppekava, lisa 4 p 2.

⁵⁹ KELS, § 16 lg 5.

⁶⁰ Haridus- ja teadusministri 31.08.2011. a määrus nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“, § 6 lg 1.

Lasteaia õppekavas⁶¹ on kehtestatud koolivalmiduskaardi vorm, milles on vaja kirjeldada lapse üldoskuste arengut ning eesti keele ja matemaatika valdkondade arengut. Vormis puudub steiste KLRÕKis⁶² toodud valdkondade arengu kirjeldamise võimalus.

Järelevalves tutvuti lasteaias eelmisel õppeaastal väljastatud koolivalmiduskaartidega ning need olid koostatud lasteaia õppekavas toodud vormi järgi. Koolivalmiduskaardid on täidetud põhjalikult ja on toodud välja arengu tulemusi üldoskustes ning eesti keeles ja matemaatikas. Koolivalmiduskaartidel ei ole selgelt kirjeldatud õppe- ja kasvatustegevuse teistest valdkondadest lähtuvalt lapse tugevusi ja arendamist vajavaid külgi.

Ettekirjutused pidajale

3.5. Lähtudes käesoleva õiendi punktis 3.2 toodud selgitustest ja koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava § 24 lõikest 6 viia vähemalt üks kord õppeaastas kõigi lapsevanematega lapse arengu hindamiseks ja toetamiseks läbi arenguvestluses. Täitmise tähtaeg: 01.07.2024.

3.6. Lähtudes käesoleva õiendi punktis 3.4 toodud selgitustest ja määrusest⁶³ muuta koolivalmiduskaardi vormi nii, et seal oleks selgelt välja toodud lapse arengu tulemused kõigis valdkondades. Täitmise tähtaeg: 01.05.2024.

4. Lapse erivajaduse toetamine

4.1. KELS⁶⁴ näeb ette, et pedagoogid peavad jälgima lapse arengut ja toimetulekut lasteasutuses ning vajaduse korral kohandama õppe- ja kasvatustegevust lapse erivajaduse järgi. Lapse arengu hindamisel ja toetamisel tuleb lähtuda põhimõtetest, mis on sätestatud koolieelse lasteasutuse riiklikus õppekavas.

Lasteaia õppekava⁶⁵ näeb ette, et erivajadusega lapse, sealhulgas andeka lapse arengu toetamine lasteaias on meeskonnatöö. On nähtud ette, et lasteaia logopeedid tegelevad kõneravi vajavate lastega alates kolmandast eluaastast ning muude erivajaduste puhul ja lasteaias vastavate tingimuste olemasolul koostatakse lapsele individuaalne arengukava. Juhime tähelepanu, et KELS⁶⁶ kohaselt peavad pedagoogid kohandama vajaduse korral õppe- ja kasvatustegevust lapse erivajaduse järgi ehk looma vastavad tingimused.

Vestlusel selgitas õppealajuhataja, et õppekavas olev lause on halvasti sõnastatud. Tegelikult täidab lasteaed kõiki koolivälise nõustamismeeskonna soovitusi ja lasteaed loob vastavad tingimused.

4.2. Lasteaia õppekavas⁶⁷ on veel käsitletud erivajadustega lastega tehtava töö põhimõtted, kus kirjeldatakse, kuidas toimub erivajaduse märkamine, individuaalne töö, lapsevanemate nõustamine. Samuti on seal kirjeldatud, millised peamised erivajadused lasteaias võivad esineda. Vestlusel selgitas õppealajuhataja, et erivajadustega laste andmed pannakse kirja individuaalsetesse arenduskavadesse. Tugispetsialistid rääkisid, et nad hindavad pidevalt, kuidas erivajadusega lapse areng toimub. Kui septembris alustatakse tööd lastega, siis hiljemalt

⁶¹ Lasteaia õppekava, lisa 5.

⁶² KLRÕK, § 16 lg 2.

⁶³ Haridus- ja teadusministri 31.08.2011. a määrus nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“, § 6 lg 1.

⁶⁴ KELS, § 14 lg 1.

⁶⁵ Lasteaia õppekava, p 8.

⁶⁶ KELS, § 14 lg 1.

⁶⁷ Lasteaia õppekava, lisa 3.

jaanuaris vaadatakse lastele koostatud arengukava üle ja tehakse vajadusel uus. Järelevalves vaadati juhuvalimi põhjal individuaalseid arenduskavasid tasandusrühmas ja ühes aiarühmas ning need olid täidetud pidades silmas laste individuaalset arengut ja vajadusi.

Tugispetsialistid

4.3. KELS⁶⁸ näeb ette, et lapsele tagatakse vajaduse korral logopeedi ja eripedagoogi või muu tugiteenus, mille rakendamiseks loob võimalused lasteasutuse pidaja ning mille rakendamist korraldab direktor.

Lasteaias on tagatud kvalifitseeritud psühholoogi teenus, aga pole tagatud eripedagoogi teenus. Ärakuulamisel selgitas pidaja esindaja, et lasteaial pole hetkel vajadust eripedagoogi teenuse järele. Küll on koolivälise nõustamismeeskonna poolt koostatud anamneesides välja toodud kliinilise psühholoogi poolt märgatud probleemid. Seoses tasandusrühma avamisega 1. septembril 2013 taotles lasteaia direktor pidajalt luba võtta tööle eripedagoogi asemel psühholoog. Lasteaia psühholoog nõustab nii vanemaid kui õpetajaid laste käitumishäiretega toimetulekul ja viib läbi individuaalseid teraapiaid.

Selgitame, et kuigi hetkel pole lasteaia hinnangul vajadust eripedagoogi järele, tuleb lasteaial tagada, et KELSis⁶⁹ sätestatud kvalifikatsiooninõuetele vastav eripedagoog regulaarselt hindab teenuse tagamise vajadust lasteaias. Sellisel juhul on täidetud KELSis⁷⁰ sätestatud nõue tagada lapse vajaduse korral eripedagoogi teenus.

Lasteaias on olemas kaks logopeedi, üks neist tasandusrühmas. Tasandusrühmas töötava logopeedi kvalifikatsioon vastab nõuetele, üldlogopeedi kvalifikatsioon seaduses⁷¹ kehtestatud nõuetele ei vasta, aga temaga on sõlmitud tähtajatu tööleping. Seega pole lasteaias täidetud KELSis⁷² nõue tagada vajaduse korral logopeedi teenuse osutamine kvalifitseeritud logopeedi poolt. Tasandusrühma logopeedi koht on määruse⁷³ kohaselt tasandusrühma olemasolul nähtud ette eraldi aga asenda üldist logopeedi teenust.

Ettekirjutused pidajale

4.4. Lähtudes koolieelse lasteasutuse seaduse § 14 lõikest 1 ja käesoleva õiendi punktis 4.1 toodud selgitustest tagada, et lasteasutuse õppekavas on selgelt sõnastatud, et vajaduse korral kohandavad pedagoogid õppe- ja kasvatustegevust lapse erivajaduse järgi. Täitmise tähtaeg: 01.05.2024.

4.5. Lähtudes koolieelse lasteasutuse seaduse § 14 lõikest 2 ja käesoleva õiendi punktis 4.3 toodud selgitustest hinnata eripedagoogi teenuse osutamise vajadust lasteaias ja vajaduse olemasolul tagada eripedagoogi teenuse osutamine kvalifitseeritud eripedagoogi poolt. Täitmise tähtaeg: 01.05.2024.

4.6. Lähtudes koolieelse lasteasutuse seaduse § 14 lõikest 2 ja § 22¹ lõikest 7 tagada logopeedi teenuse osutamine kvalifitseeritud logopeedi poolt. Täitmise tähtaeg: 01.05.2024.

5. Õppe- ja kasvatusala töötajad

Õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon

5.1. Järelevalves kontrolliti õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavust KELSis⁷⁴

⁶⁸ KELS, § 14 lg 2.

⁶⁹ KELS, § 22¹ lg 8.

⁷⁰ KELS, § 14 lg 2.

⁷¹ KELS, § 22¹ lg 7.

⁷² KELS, § 14 lg 2.

⁷³ Haridus- ja teadusministri 11.09.2015 määrus nr 42 „Koolieelse lasteasutuse personali miinimumkoosseis“, § 4 lg 1.

⁷⁴ KELS, § 22¹.

sätetataule ning võrreldi EHISesse kantud andmete vastavust (väljavõte 14.12.2023) kvalifikatsiooni tõendavatele dokumentidele.

Lasteaia õppe- ja kasvatusala töötajaid, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded, oli kokku 30: direktor, õppealajuhataja, kaks logopeedi, psühholoog, kaks tasandusrühma õpetajat, eesti keele õpetaja, muusikaõpetaja, liikumisõpetaja ja 20 alushariduse õpetajat.

5.2. Kvalifikatsioon ei vasta seaduses⁷⁵ kehtestatud nõuetele järgmistele õppe- ja kasvatusala töötajatel: ühel logopeedil ja ühel alushariduse õpetajal:

1. logopeed, puudub erialane magistrikraad või kutse.
2. alushariduse õpetaja, puudub kõrgharidus või sellele vastav kvalifikatsioon. Eesti ENIC/NARIC keskus on õpetaja omandatud hariduse hinnanud vastavaks keskharidusele. Ära kuulamisel tõi pidaja esindaja välja, et KELSi⁷⁶ kohaselt kohaldatakse pedagoogile, kes on asunud lasteaeda tööle enne 1. septembrit 2013, tollel ajal vastaval ametikohal töötamiseks esitatud kvalifikatsiooninõudeid ja õpetaja siiski vastab kvalifikatsiooninõuetele. Vastavalt määrusele⁷⁷ oli enne 1. septembrit 2013 koolieelse lasteasutuse õpetaja kvalifikatsiooninõudeks kõrg- või keskeriharidus ning keskharidus seda nõuet ei täida.

Nende pedagoogidega on sõlmitud tähtajatud töölepingud.

Juhime tähelepanu, et KELSi⁷⁸ kohaselt võib juhul, kui pedagoogi vaba ametikoha täitmiseks korraldatud konkursil ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat pedagoogi, direktor sõlmida tähtajalise töölepingu tähtajaga kuni üks aasta isikuga, kellel on vähemalt keskharidus ning kelle kvalifikatsioon ja pedagoogiline kompetentsus on piisavad, et tagada lasteasutuse õppekavas määratud õppe- ja kasvatusgevuse eesmärkide täitmine ning lapse üldoskuste ja arengu eeldatavate tulemuste saavutamine. Seega võib kvalifikatsiooninõuetele mittevastavate pedagoogide lasteaias sõlmida vaid tähtajalisi töölepinguid.

5.3. Kvalifikatsiooni ei saanud hinnata ühel õppe- ja kasvatusala töötajal, kuna tal puudub Eesti ENIC/NARIC Keskuse tunnustus väljaspool Eestit välja antud haridust tõendavale dokumendile.

1. alushariduse liikumisõpetaja, puudub Eesti ENIC/NARIC Keskuse tunnustus väljaspool Eestit välja antud haridust tõendavale dokumendile.

Eesti ENIC/NARIC ei saanud nimetatud õpetaja kvalifikatsiooni hinnata, kuna esitatud dokumendid polnud selleks piisavad. Lasteaia direktor on hinnanud töötaja kvalifikatsiooni piisavaks ja sõlminud temaga tähtajatu töölepingu. Määrus⁷⁹ näeb ette, et õppeasutus ja tööandja võivad loobuda hindamisest Eesti ENIC/NARIC Keskuse poolt, kui nad omavad piisavat teavet taotleja kvalifikatsiooni või õppeperioodi, dokumendi väljastanud ja kvalifikatsiooni andnud asutuse või õppeasutuse, kus õppeperiood läbiti, ja asukohariigi haridussüsteemi kohta või Eesti ENIC/NARIC Keskus on neile andnud varasema hinnangu sarnase kvalifikatsiooni või sarnase õppeperioodi kohta. Samas on oluline, et ka õppeasutusel ja tööandjal, kes hindavad töötaja kvalifikatsiooni, peavad olema tõendid, millele tuginevalt nad seda teevad. Kui Eesti ENIC/NARIC keskus kui professionaalne välismaal saadud

⁷⁵ KELS, § 22¹.

⁷⁶ KELS, § 36² lg 1.

⁷⁷ Haridusministri 26.08.2002 määrus nr 65 „Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“, § 18.

⁷⁸ KELS, § 22 lg 4².

⁷⁹ Vabariigi Valitsuse 06.04.2006 määrus nr 89 „Välisriigi haridust tõendavate dokumentide hindamise ja akadeemilise tunnustamise ning välisriigi haridussüsteemis antud kvalifikatsiooni nimetuse kasutamise tingimused ja kord“, § 8 lg 4.

kvalifikatsioonide hindaja ei saa esitatud tõendite põhjal teha selget järeldust õpetaja kvalifikatsiooni osas on kaheldav, kuidas seda saab teha tööandja või õppeasutus. Seega ei leidnud järelevalves kinnitust, et ühe õpetajate kvalifikatsioon vastaks KELSis⁸⁰ esitatud nõuetele.

5.4. Lasteaia 30-st õppe- ja kasvatusala töötajast puudub ametikoha nõuetele vastav B2 keeletase 11 töötajal: muusikaõpetajal ja kümnel alushariduse õpetajal.

5.5. Lasteasutuses töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate pedagoogide arv peab nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt olema piisav, et tagada lasteasutuse õppekavas määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmine ning lapse üldoskuste ja arengu eeldatavate tulemuste saavutamine⁸¹.

Lasteaia 30-st õppe- ja kasvatusala töötajast vastab kvalifikatsioon kehtestatud nõuetele 27 töötajal. Lasteaias viivad 90% õppe- ja kasvatustegevuse mahust läbi pedagoogid, kelle kvalifikatsioon vastab nõuetele ja 10% läbi pedagoogid, kelle kvalifikatsioon nõuetele ei vasta. Lasteaia kvalifikatsiooninõuetele vastavate pedagoogide arvu saab hinnata piisavaks, et tagada lasteasutuse õppekavas määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmine ning lapse üldoskuste ja arengu eeldatavate tulemuste saavutamine.

Õppe- ja kasvatusala töötajate täiendõpe ja toetamine

5.6. Pedagoogid peavad olema lasteaias laste arengu suunajad ning arengut toetava keskkonna loojad⁸², mistõttu on hea, kui õpetajad on kursis võimalikult nüüdisaegsete arengutega õpetamis- ja kasvatusala meetodikates. Seepärast on igati kasulik, et lasteaed võimaldab igal aastal või vähemalt iga paari aasta järel õpetajatel osaleda koolitustel või toetab nende erialast täiendamist muul viisil. Pidades silmas eestikeelsele õppele üleminekut alates järgmisest õppeaastast, on oluline, et õpetajad osaleksid ka eesti keeles või eesti keele õpetamise meetodikakoolitustel.

Järelevalves vaadati EHISe andmeid (väljavõte 01.12.2023) aastatel 2019–2023 lasteaia õppe- ja kasvatusala töötajate eesti keele õpetamisega seotud koolituste kohta. Aastatel 2021–2023 on 11 pedagoogi osalenud 104-tunnisel koolitusel „Eestikeelne õpetaja vene õppekeelega rühmas“ ja üks pedagoog osales 2020. aastal 51-tunnisel koolitusel „Keelekümbluse ABC koolitus lasteaiaõpetajatele“. Rohkem pole õppe- ja kasvatusala töötajad viimase viie aasta jooksul pikematel eesti keele õpetamisega seotud koolitustel osalenud. Teiste eesti keele õppega seotud koolituste, kus õppe- ja kasvatusala töötajad on aastatel 2019–2023 osalenud, kestus on olnud kaks kuni kuus tundi ja osalejate arv on olnud üks kuni kaks. 2023. aastal osales 20 õppe- ja kasvatusala töötajat kahetunnisel koolitusel „Kvaliteetne eestikeelne õpe lasteaias: praktilisi mängu ja tegevusi rühmas“.

Vestlusel õpetajate ja tugispetsialistidega jäi kõlama, et lasteaed võiks töötajatele pakkuda rohkem võimalusi osaleda koolitustel. Toodi välja, et need õpetajad, kes töötavad pilootprojekti raames, osalevad koolitustel regulaarselt, kuid lasteaias on ka õpetajaid, kes eriti koolitustel ei osale ja palju sõltub õpetaja enda algatusest.

⁸⁰ KELS, § 22¹ lg 4.

⁸¹ KELS, § 22 lg 4³.

⁸² KLRÖK, § 5 lg 2.

Kuigi sellel õppeaastal on 20 õppe- ja kasvatusala töötajat osalenud lühikesel eesti keele õpetamist toetaval koolitusel, on eriti kasulik, kui töötajatel võimaldatakse osaleda ka pikematel (vähemalt 20-tunnistel) koolitusel.

Ettepanek pidajale ja direktorile

5.7. Lähtudes käesoleva õiendi punktis 5.3 toodud selgitustest motiveerida lasteaia õppe- ja kasvatusala töötajaid osalema eesti keele ja eesti keeles õpetamisega seotud täiendkoolitustel, sh pikematel keeleõpet käsitlevatel metoodilistel koolitusel, et tõsta õpetajate enesekindlust ning oskusi õpetada järgmisest õppeaastast eesti keeles.

Ettekirjutus pidajale

5.8. Tagamaks õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavus nõuetele ja lähtudes käesoleva õiendi punktides 5.2 ja 5.3 toodud selgitustest, korraldada konkurss nendele pedagoogide ametikohtadele, kellel puudub kõrgharidus ja kes ei ole asunud seda omandama õiendi kinnitamise ajaks või kes on omandanud kõrgharidusele vastavaks loetava haridustaseme välisriigis, kuid ei esita piisavaid tõendeid, et nende haridustase vastab kõrgharidusele, vastavalt koolieelse lasteasutuse seaduse § 22 lõigetele 4¹ ja 4² ning § 22¹ lõikele 4. Täitmise tähtaeg: 01.05.2024.